

Raad voor de
rechtspraak

De staatssecretaris Langdurige en
Maatschappelijke Zorg
V. Maeijer
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag

Afdeling strategie

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

www.rechtspraak.nl

datum 28 mei 2025
e-mail wetgeving.rvdr@rechtspraak.nl
Cc De staatssecretaris Rechtsbescherming
Onderwerp Advies wetsvoorstel Evaluatiewet Wet verplichte geestelijke
gezondheidszorg en Wet zorg en dwang

Geachte mevrouw Maeijer,

Bij brief van 25 maart 2025, verzocht u de Raad voor de rechtspraak (de ‘Raad’) advies uit te brengen inzake het voorstel voor de Evaluatiewet Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg en Wet zorg en dwang (het ‘Wetsvoorstel’).

HET WETSVOORSTEL

Met het Wetsvoorstel worden wijzigingen voorgesteld in de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Vanaf nu ‘Wvggz’) en de Wet zorg en Dwang (vanaf nu ‘Wzd’). Hiermee wordt beoogd de rechtsbescherming van betrokkenen en cliënten centraal te zetten en tegelijkertijd een betere uitvoerbaarheid van de wetten te realiseren. Ook worden voorstellen gedaan om de samenloop tussen de Wvggz, de Wzd en de Wet forensische zorg (vanaf nu ‘Wfz’) te verbeteren, zodat mensen op de best passende plek zorg kunnen krijgen.

Na overleg met de gerechten, adviseert de Raad als volgt.¹

¹ De Raad voor de rechtspraak heeft op grond van artikel 95 van de Wet op de rechterlijke organisatie een wettelijke adviestaak met betrekking tot nieuwe wets- en beleidsvoorstellen die gevolgen hebben voor de rechtspraak. De adviezen worden vastgesteld na overleg met de gerechten. Raad voor de rechtspraak is een adviescollege in de zin van artikel 79 en 80 van de Grondwet. Bij het opstellen van zijn adviezen beoordeelt Raad de voorgenen wet- en regelgeving in het bijzonder op de gevolgen voor de organisatie en de werklast van de gerechten en op de (praktische) toepasbaarheid en uitvoerbaarheid. Rechters zijn bij de behandeling van individuele zaken niet gebonden aan de inhoud van de wetgevingsadviezen van Raad voor de rechtspraak.

Raad voor de
rechtspraak

datum 28 mei 2025
pagina 2 van 18

ADVIES

Algemeen

Op 1 januari 2020 is de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen (Wet Bopz) vervangen door de Wvggz en de Wzd. De Wet Bopz dateerde van 1994 en maakte geen onderscheid tussen psychiatrie, psychogeriatric en verstandelijke gehandicaptenzorg. Uit de verschillende evaluaties van de Wet Bopz bleek dit voor beroepsbeoefenaars tot uitvoeringsproblemen te leiden. Ook werd de wet niet meer toekomstbestendig geacht, onder andere door de ambulantisering van de zorg. Mede om die redenen werd er door het kabinet een aparte regeling voor de twee sectoren voorgesteld. Het eerste wetsvoorstel zorg en dwang werd al in 2009 ingediend, maar trad pas in 2020 in werking, tezamen met de Wvggz.

Het langdurende wetgevingsproces dat hieraan vooraf is gegaan toont de complexiteit van de materie die de verschillende wetten beogen te regelen. Het gaat immers om het zoeken naar de balans tussen fundamentele rechten, waarbij adequate rechtsbescherming onontbeerlijk is. Bij de inwerkingtreding van de Wvggz en Wzd is afgesproken dat de wetten binnen twee jaar geëvalueerd zouden worden. Deze evaluatie vormt een belangrijk uitgangspunt voor het voorliggende wetsvoorstel Evaluatiewet Wvggz en Wzd. Vele aanbevelingen uit de evaluatie zijn omgezet in concrete aanpassingen en verbeteringen.

De Raad is in grote lijnen positief over het Wetsvoorstel. Zo verbeteren de voorgestelde wijzigingen de harmonie tussen de wetten. Hierdoor wordt het in de praktijk makkelijker om tussen de wetten te schakelen, waarmee gehoor wordt gegeven aan een belangrijke behoefte uit het veld. Ook zijn er stappen gezet om de administratieve last te verminderen. Verder draagt het wetsvoorstel bij aan het zoveel als mogelijk aansluiten bij de zelfbeschikking van de betrokkene.

De Raad ziet echter ook ruimte voor verbetering in het huidige wetsvoorstel. Een aantal voorgestelde wijzigingen geven aanleiding tot vragen over de concrete toepassing in de praktijk. Er zijn daarnaast nog altijd verschillen tussen de wetten die niet altijd even goed te verklaren zijn. Bepalingen die wél in de Wvggz te vinden zijn, ontbreken in de Wzd. De Raad adviseert de wetgever om de gemaakte keuzes hierin te herzien. Verder ziet de Raad dat de druk op de hulpverlening met dit wetsvoorstel nog altijd hoog blijft. Tevens hecht de Raad te benadrukken dat het toetsen van de wils(on)bekwaamheid buiten het domein van de rechter ligt. Tot slot stelt de Raad vraagtekens bij de gesloten behandeling van de rechterlijke machtiging en zorgmachtiging in de strafprocedure. Het openbare karakter van de strafzitting en de samenhang tussen straf en zorg verzetten zich hiertegen.

De opbouw van dit advies is als volgt. Gestart wordt met opmerkingen die betrekking hebben op zowel de Wvggz als de Wzd (1). Daarop volgen opmerkingen die zien op de Wvggz (2) en vervolgens op de Wzd (3). Hierna volgen enkele opmerkingen die zien op de Wfz (4). Onder (5) zijn algemene opmerkingen verzameld die van belang zijn maar die niet direct gaan over de voorgestelde wijzigingen

datum 28 mei 2025
pagina 3 van 18

dan wel niet de hoogste prioriteit hebben. Onder (6) is antwoord gegeven op de impact die de wetten hebben op de werklust van de rechtspraak.

1. Opmerkingen die betrekking hebben op de Wvggz en Wzd

Toets wils(on)bekwaamheid

Artikel 1:5 Wvggz, artikel 2:1, lid 6, Wvggz en artikel 6, lid 2, Wzd

De wijze waarop aan wils(on)bekwaamheid in de (huidige) wet gestalte is gegeven wordt in dit wetsvoorstel heroverwogen. Door de wetgever is voorgesteld om artikel 1:5 Wvggz te schrappen om te voorkomen dat voortdurend formele wilsbekwaamheidstoetsen moeten worden uitgevoerd. Er zijn echter geen wijzigingen aangebracht in artikel 2:1, lid 6, Wvggz. Het schrappen van artikel 1:5 Wvggz is naar het inzicht van de Raad vooralsnog onvoldoende om tegemoet te komen aan de wens uit de praktijk om de toets, zoals neergelegd in artikel 2:1, lid 6, Wvggz niet meer uit te hoeven voeren bij het afgeven van een machtiging door de rechter. De Raad adviseert art. 2:1, lid 6, Wvggz aan te passen.

De Memorie van Toelichting (vanaf nu: 'MvT') lijkt bij artikel 1:5 Wvggz te suggereren dat de rechter voortaan zelf, zonder nader deskundigenonderzoek, bij de mondelinge behandeling zou moeten beoordelen in hoeverre sprake is van wilsbekwaam verzet. De rechter is geen medicus en kan niet zelf de wilsbekwaamheid toetsen. Hiertoe dient, indien daarover in de medische verklaring niet is gerapporteerd, een verklaring te worden gevraagd van een onafhankelijk arts of klinisch psycholoog waaruit blijkt of de betrokkene tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake in staat is. Zo nodig dient de procedure daartoe te worden aangehouden.² Zeker bij de voortzetting van crisismaatregelen levert deze toets in de praktijk de nodige problemen op. De korte beslistermijn en de omstandigheid dat de wet in de procedure tot voortzetting van de crisismaatregel geen mogelijkheid biedt om een deskundige te benoemen maakt dat het niet mogelijk is om, bij een verweer daartoe, te bezien of betrokkene al dan niet wilsonbekwaam is. Indien dit niet kan worden vastgesteld, zal dit tot een afwijzing van de voortzetting van de crisismaatregel moeten leiden.

De Raad constateert voorts dat artikel 2:1, lid 6, Wvggz een spiegelbeeldbepaling heeft gekregen in de Wzd (artikel 6, lid 2, Wzd). Dit zou betekenen dat ook bij de afgifte van een rechterlijke machtiging de wilsbekwaamheid voortaan dient te worden getoetst indien betrokkene daarop een beroep doet.³ Gelet op het fluctuerende karakter van de wilsbekwaamheid van betrokkene wordt door de Raad niet aangeraden om deze te toetsen bij het verlenen van een rechterlijke machtiging of zorgmachtiging. Deze wordt immers afgegeven voor een langere periode en van tevoren kan ook niet worden vastgesteld of

² Bijvoorbeeld: HR 4 februari 2022, [ECLI:NL:HR:2022:123](#).

³ De Hoge Raad heeft evenwel in zijn uitspraak van 7 juli 2023 ([ECLI:NL:HR:2023:1055](#)) geoordeeld dat de wilsbekwaamheid niet behoeft te worden getoetst bij het afgeven van een machtiging in de Wzd.

Raad voor de
rechtspraak

datum 28 mei 2025
pagina 4 van 18

betrokkene gedurende die gehele periode wilsonbekwaam zal zijn. De belangen van betrokkene worden bovendien voldoende gewaarborgd als de toetsing plaatsvindt op het moment dat wordt beslist over het daadwerkelijk toepassen van de verplichte zorg (artikel 8:9 Wvggz). Daarbij speelt dat op het moment dat de mondelinge behandeling plaatsvindt doorgaans enkele weken zijn verstreken sinds het opstellen van de medische verklaring. Tijdens de mondelinge behandeling zal ook niet altijd een arts of klinisch psycholoog aanwezig zijn om de wils(on)bekwaamheid toe te lichten. Gelet op het bovenstaande is het nadrukkelijke advies van de Raad om deze toets niet langer te laten plaatsvinden bij het verlenen van een machtiging. Mocht desalniettemin worden besloten dat deze toets nog steeds dient te worden uitgevoerd bij het opleggen van een machtiging dan adviseert de Raad om deze verplichting in ieder geval uit te sluiten bij het afgeven van een machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel.

Recht op een tolk

Artikel 1:8 Wvggz en artikel 6 Wzd

Tot nu toe werd in artikel 1:8, lid 2, Wvggz, geregeld dat als gedwongen zorg tot vrijheidsbeneming leidt, betrokkene recht heeft op hulp van een tolk als diegene de Nederlandse taal niet beheerst. In het Wetsvoorstel wordt voorgesteld om deze bepaling aan te vullen aldus dat ook geregeld wordt dat een betrokkene met een auditieve of visuele beperking recht heeft op bijstand van een begeleider (voor zover de uitvoering van gedwongen zorg leidt tot vrijheidsbeneming). De Raad beveelt aan, zowel voor Wvggz als de Wzd er een en/of bepaling van te maken zodat duidelijk is dat een betrokkene met een auditieve of visuele beperking naast een begeleider ook recht heeft op een tolk.

Beslotenheid zittingen

Artikel 6:1, lid 11, Wvggz, artikel 4a, lid 3, Wzd

Vanwege de onduidelijkheid die in de huidige situatie bestaat over de vraag of zittingen in het kader van de Wvggz in beginsel openbaar zijn of achter gesloten deuren dienen plaats te vinden, wordt in de Wvggz en de Wzd vastgelegd dat de mondelinge behandeling van een zaak in principe met gesloten deuren plaatsvindt. De Raad juicht de verduidelijking op dit punt toe. De Raad voorziet echter diverse knelpunten bij de samenloop met de strafprocedure. Hier zal onder (4) nader op worden ingegaan.

Beslistermijn

Artikel 6:2, 7:8, lid 4, Wvggz en 37b, lid 3 Wzd

De beslistermijn op alle verzoeken tot voortzetting van crisismaatregelen wordt bepaald op drie dagen en niet op drie werkdagen. Dit legt een behoorlijke druk op de planning. In de praktijk kan het vanwege de fluctuerende instroom van verzoeken voor machtigingen tot voortzetting van een crisismaatregel lastig zijn om alle verzoeken binnen drie dagen in te plannen. Als de beslistermijn voor verzoeken voor machtigingen voor voortzetting van een Wzd crisismaatregel in lijn met de Wvggz wordt verkort tot drie dagen, zal dit een zwaardere last leggen op de planning en de rechtspraak. Dit temeer omdat nu ook

Raad voor de
rechtspraak

datum 28 mei 2025
pagina 5 van 18

de mogelijkheid wordt gecreëerd om een Wzd voortzetting van een crisismaatregel te wijzigen en de beslistermijn voor wijzigingen ook drie dagen zal bedragen.

De Raad pleit er gelet op het vorenstaande dan ook voor dat de beslistermijn voor verzoeken voor zowel machtigingen tot voortzetting van een crisismaatregel als wijziging van een machtiging tot voortzetting van een crisismaatregel in zowel de Wvggz als de Wzd drie werkdagen gaat bedragen in plaats van drie dagen, conform de Algemene termijnenwet.

Overstapmogelijkheden zorgmachtiging – rechterlijke machtiging

Artikel 6:1, lid 12, Wvggz (nieuw) en 38, lid 10, Wzd

In de Wvggz wordt een spiegelbeeldbepaling van artikel 38, lid 10, Wzd ingevoerd, teneinde meer overstapmogelijkheden te creëren. Dat voorziet in een behoefte en de Raad is derhalve positief over deze aanpassing. De uitwerking roept echter enkele vragen op. In artikel 6:1, lid 12, Wvggz komt te staan dat de rechter een verzoekschrift voor een zorgmachtiging als een verzoekschrift voor een machtiging tot opname als bedoeld in de Wzd kan beschouwen. Dit is een spiegelbeeldbepaling van het huidige artikel 38, lid 1, Wzd waarin staat dat de rechter het verzoek tot het verlenen van een rechterlijke machtiging kan beschouwen als een verzoek tot het verlenen van een zorgmachtiging. Dit artikel is in de praktijk evenwel lastig uitvoerbaar gebleken.

De problemen die daarbij naar voren kwamen waren onder andere: verkeerde verzoeker, de medische verklaring voldeed niet daar deze meestal niet was opgesteld door een psychiater en er stonden geen vormen van gedwongen zorg in, de vormen van gedwongen zorg stonden ook niet in het verzoek en belangrijke stukken zoals de bevindingen van de geneesheer-directeur ontbraken. Hierdoor kon de praktijk niet uit de voeten met dit artikel. Nu in het aangepaste artikel 38, lid 10, Wzd geregeld is dat de rechter de officier van justitie kan opdragen om een verzoek voor een zorgmachtiging als bedoeld in de Wvggz voor te bereiden, mag aangenomen worden dat de hiervoor genoemde problemen hiermee grotendeels zijn opgelost. In de nieuwe spiegelbeeldbepaling zoals neergelegd in artikel 6:1 lid 12, Wvggz wordt echter weer aangesloten bij de oude tekst van artikel 38 lid 10, Wzd. Uit de MvT blijkt niet waarom hiervoor is gekozen. Geadviseerd wordt om de beide artikelen op elkaar af te stemmen en de bewoordingen van artikel 6:1, lid 12, Wvggz te laten aansluiten bij de nieuwe tekst van artikel 38, lid 10, Wzd.

Aanhouding behandeling van de zaak bij verblijf in het buitenland

Artikel 6:2 juncto artikel 6:1, lid 3, Wvggz, artikel 37, lid 3, en artikel 38, lid 1 Wzd

Artikel 6:1, lid 3, Wvggz bepaalt dat de behandeling van de zaak aangehouden moet worden, wanneer betrokkene in het buitenland verblijft. Artikel 6:2 Wvggz respectievelijk de Wzd bevat vooralsnog geen opschorting/verlenging van de beslistermijn, wanneer de behandeling om die reden wordt aangehouden. Dit roept de vraag op hoe gehandeld moet worden als de beslistermijn verstrijkt vanwege het verblijf in

datum 28 mei 2025
pagina 6 van 18

het buitenland. Anders dan artikel 6:1, lid 3, Wvggz bepaalt artikel 38 Wzd voorts niet dat het verzoek moet worden aangehouden als betrokkene in het buitenland verblijft. Het is de Raad niet duidelijk waarom voor dit verschil is gekozen.

Bevoegdheid tot opstellen medische verklaring

Artikel 7:1 Wvggz, artikel 29 Wzd

In artikel 7:1, lid 3, Wvggz (nieuw) staat dat ten aanzien van het opstellen van een medische verklaring met een psychiater gelijkgesteld wordt een arts voor verstandelijk gehandicapten, voor zover het een persoon met een verstandelijke handicap betreft, respectievelijk een specialist ouderengeneeskunde voor zover het een persoon met een psychogeriatrische aandoening betreft. Het voorgaande kan voor onduidelijkheid zorgen.

In de praktijk wordt de medische verklaring bij zowel de crisismaatregel als de inbewaringstelling vaak opgesteld door een psychiater die bevoegd is om voor alle drie de doelgroepen een medische verklaring af te geven. Op pagina 39 van de MvT staat dat wanneer sprake is van een verstandelijke beperking of een psychogeriatrische aandoening naast de psychiater ook de arts voor verstandelijk gehandicapten of de specialist ouderengeneeskunde bevoegd zijn de medische verklaring op te stellen omdat die aandoeningen binnen hun terrein van deskundigheid vallen. Bij het opleggen van de crisismaatregel is het echter nog niet altijd helder waar de problematiek op ziet. Dit kan tot gevolg hebben dat de medische verklaring bijvoorbeeld door een arts verstandelijk gehandicapten is opgesteld terwijl de machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel door het OM wordt verzocht, omdat inmiddels is geconcludeerd dat de psychische stoornis op de voorgrond staat. Dit zou naar het inzicht van de Raad betekenen dat er een nieuwe medische verklaring moet worden opgesteld. Dit is thans niet het geval en de Raad adviseert de wetgever om nader toe te lichten hoe hier in de praktijk mee moet worden omgegaan.

Alhoewel het minder waarschijnlijk is dat dit voorkomt, geldt bovenstaande in beginsel ook voor de Wzd. Gedacht kan worden aan de situatie dat een arts voor verstandelijk gehandicapten de medische verklaring voor de crisismaatregel heeft opgesteld, terwijl bij het verzoek voor de machtiging van de voortzetting van de crisismaatregel blijkt dat bij betrokkene sprake is van een vermoeden van dementie.

Duur van de crisismaatregel

Artikel 7:5, lid 1, sub b, Wvggz, artikel 34, lid 2, sub b, Wzd

De crisismaatregel blijft voortduren gedurende de beslistermijn van het CIZ (van zes weken) in het kader van de artikel 21 Wzd-procedure. Deze termijn is erg lang, zeker in vergelijking tot de duur van de machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel en de daarbij behorende beslistermijn. De Raad adviseert dan ook om bij voorgaande beslistermijn aan te sluiten.

datum 28 mei 2025
pagina 7 van 18

Artikel 7:10, lid 1, Wvggz, artikel 37c, lid 2, Wzd

De Raad vraagt zich af op welke datum de zes weken beslistermijn van het CIZ begint te lopen. Indien de machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel in totaal maximaal negen weken kan duren, is dit naar het oordeel van de Raad een te lange periode. Daar komt bij dat een artikel 21 Wzd-procedure wordt gevolgd indien er niet langer gesproken kan worden van verzet. Een van de voorwaarden van de machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel is juist dat er sprake is van verzet.

Ook vraagt de Raad zich af welke procedure doorlopen moet worden als betrokkene tijdens de zes weken van sub b verzet gaat vertonen. Kan gedurende de termijn van sub b. dan alsnog een verzoek door het CIZ of door de officier van justitie ingediend worden?

Procedure bij verzet

De Raad ziet in de MvT graag een nadere toelichting op de procedure die doorlopen dient te worden, als na aanvang van het overleg tussen het CIZ en officier van justitie als bedoeld in sub b. betrokkene alsnog verzet gaat vertonen. Kan in dat geval alsnog een verzoek voor een voortzetting van de crisismaatregel worden ingediend? En kan zowel de officier van justitie als het CIZ dan een dergelijk verzoek indienen? Of kan in dat geval dan slechts een verzoek voor een zorgmachtiging door de officier van justitie of een rechterlijke machtiging tot opname door het CIZ worden ingediend?

Artikel 7:8 Wvggz, artikel 37 Wzd

Stel dat tijdens de mondelinge behandeling als bedoeld in artikel 37 Wzd blijkt dat sprake is van een vermoeden van een psychische stoornis, kan de rechter dan een “Wvggz voortzetting crisismaatregel” verlenen, ook al heeft het CIZ het verzoek ingediend en/of verblijft betrokkene in een Wzd accommodatie? En kan dit alleen als het de bedoeling is dat betrokkene naar de GGZ wordt overgeplaatst of moet een “overbruggingsmachtiging” worden verleend?⁴ Voorgaande vraag geldt vice versa in de spiegelbeeldsituatie. Als een “overbruggingsmachtiging” afgegeven mag worden, onder welke voorwaarden is dit dan toegestaan?

Hoger beroep en cassatie

Artikel 10:9 lid 3 Wvggz, artikel 56e Wzd

Volgens de Hoge Raad staat tegen een beslissing van de rechter op een artikel 10:11, lid 2, Wvggz verzoek geen hoger beroep open.⁵ Daarom stellen wij voor dat artikel 10:11, lid 2, Wvggz ook op artikel 10:9, lid 3, 10:11 en 10:12 Wvggz van overeenkomstige toepassing wordt verklaard, omdat een artikel 10:12 Wvggz-schadevergoedingsverzoek vaak ingediend wordt buiten een artikel 10:9 Wvggz-klachtprocedure om, waardoor dit artikel wellicht over het hoofd wordt gezien.

⁴ HR 14 maart 2025, [ECLI:NL:HR:2025:385](#).

⁵ HR 4 november 2022, [ECLI:NL:HR:2022:1582](#).

datum 28 mei 2025
pagina 8 van 18

De spiegelbeeldbepaling in artikel 56e Wzd ontbreekt. De Raad zou er voorstander van zijn dat ook in de Wzd wordt bepaald dat alleen cassatie openstaat voor verzoeken als bedoeld in de artikelen 44 en 56g Wzd.

Artikel 24, lid 4, Wzd

Het huidige artikel 24, lid 4, Wzd maakt dat onder omstandigheden mensen met een psychische stoornis opgenomen kunnen worden met een rechterlijke machtiging in een Wzd-accommodatie, wanneer kort gezegd de zorgbehoefte meer aansluit op een Wzd-accommodatie. Een soortgelijke bepaling van artikel 24, lid 4, Wzd ontbreekt in de Wvggz. De Raad vraagt zich af of hier door de wetgever bewust voor gekozen is.

2. Opmerkingen die zien op de Wvggz

De zelfbindingsverklaring

Artikel 3:1, onderdeel d, Wvggz (nieuw)

Voorgesteld wordt dat tijdelijke verplichte zorg voorafgaand aan de afgifte van een zorgmachtiging op basis van een zelfbindingsverklaring mogelijk wordt. De Raad is positief over dit voorstel, omdat dit meer nut en betekenis geeft aan de zelfbindingsverklaring.

Hoofdstuk 4 Wvggz, zorgmachtiging op basis van een zelfbindingsverklaring

Op pagina 16 van de MvT staat dat de rechter kan afwijken van de inhoud van de zelfbindingsverklaring, in die zin dat de rechter bevoegd is om tot ambtshalve aanvulling of wijziging van het verzoekschrift over te gaan. De rechter kan op grond van het verzoekschrift, in samenhang met de bevindingen van de geneesheer-directeur en zijn bevindingen ter zitting andere gedwongen zorg in de zorgmachtiging opnemen. Vanwege het bijzondere karakter van de zelfbindingsverklaring zal hier grote terughoudendheid in moeten worden betracht. De Raad zou in de MvT graag een toelichting zien op de vraag wat er precies onder “grote terughoudendheid” moet worden verstaan.

Artikel 4:8, lid 2, Wvggz

In lid 2 staat dat betrokkene zo mogelijk in de gelegenheid wordt gesteld om de zorgkaart te actualiseren. Wat zijn de gevolgen als de geactualiseerde zorgkaart qua wensen en voorkeuren afwijkt van de inhoud van de zelfbindingsverklaring?

Toelichting op zelfbindingsverklaring

De Raad zou in de MvT graag een verduidelijking zien van wat de status van een zelfbindingsverklaring is, nadat een zorgmachtiging naar aanleiding van die zelfbindingsverklaring is verleend? Blijft deze van kracht en herleeft deze na het vervallen van de zorgmachtiging?

datum 28 mei 2025
pagina 9 van 18

Zorghistorie betrokkene

Artikel 5:4, lid 1, sub b, Wvggz

Aan dit artikel wordt toegevoegd dat de officier van justitie ook de bij hem bekende gegevens over een reeds afgegeven inbewaringstelling op grond van de Wet Bopz, inbewaringstelling of machtiging tot voortzetting van de inbewaringstelling op grond van de Wzd zoals deze luidde voor inwerkingtreding van de Evaluatiewet Wvggz en Wzd, of rechterlijke machtiging op grond van de Wzd aan de geneesheer-directeur verstrekt.

Om een vollediger beeld te krijgen van de historie van betrokkene is het zinvol om niet alleen informatie te ontvangen over de opgelegde maatregelen, maar ook over verzoeken die zijn afgewezen. De Raad geeft hierom de suggestie mee dat de zorghistorie die door de officier van justitie wordt verstrekt alle verzoekschriften bevat die ten aanzien van de betrokkene zijn ingediend.

Plan van aanpak

Artikel 5:17, lid 3, Wvggz

De omstandigheid dat het plan van aanpak een prominente rol krijgt in dit wetsvoorstel heeft ertoe geleid dat de mogelijkheid om de zaak aan te houden voor een plan van aanpak niet langer onderdeel is van artikel 5:17 Wvggz. Uit de toelichting bij artikel 5:15 Wvggz blijkt dat de mogelijkheid tot het opstellen van een plan van aanpak niet meer wordt aangeboden tijdens de voorbereidingsprocedure van de zorgmachtiging. Bij de Raad leeft de vraag wat te doen als betrokkene op de mondelinge behandeling aangeeft dat hij alsnog graag een plan van aanpak wenst te maken. De zaak kan in dat geval niet aangehouden worden om hem die mogelijkheid te bieden. De Raad acht dit niet in het belang van betrokkene en geeft ter overweging om voorgaande alsnog mogelijk te maken.

In algemene zin merkt de Raad nog het volgende op. In het voorstel verdwijnt het plan van aanpak vrijwel geheel uit de voorbereidingsprocedure en uit de procedure bij de rechtbank. Een vergewisplicht van de geneesheer-directeur, inhoudende dat hij toeziet op het respecteren van wensen en voorkeuren, wordt voorgesteld als alternatief. Daarnaast moet de geneesheer-directeur (artikel 8:21a Wvggz) bij het einde van het gedwongen zorgtraject bezien of er een plan van aanpak opgesteld kan worden. De Raad stelt zich op het standpunt dat dit inderdaad een goed moment is om na te gaan wat er voor nodig is om gedwongen zorg in de toekomst te voorkomen, maar mist hierbij dan bijvoorbeeld de mogelijkheid van een zelfbindingsverklaring. De Raad adviseert om deze optie ook standaard nadrukkelijk te bespreken bij het einde van een gedwongen zorgtraject.

datum 28 mei 2025
pagina 10 van 18

Tijdelijke overplaatsing

Artikel 8:20a Wvggz

Artikel 8:20a Wvggz biedt de mogelijkheid om betrokkene tijdelijk over te plaatsen van een Wzd naar een Wvggz instelling zonder dat er een nieuwe machtiging op grond van de Wvggz benodigd is. De vormen van gedwongen zorg die in het zorgplan zijn opgenomen mogen dan ook worden toegepast door de Wvggz-zorgaanbieder gedurende de tijdelijke overplaatsing. Het is dan niet nodig dat er een separate crisismaatregel of zorgmachtiging wordt aangevraagd. Dit laatste wordt specifiek vermeld in de MvT op pagina 67. Is het de bedoeling dat een overplaatsing ook kan plaatsvinden gedurende een machtiging tot voortzetting crisismaatregel? Indien dit laatste het geval is rijst de vraag wat te doen als de machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel afloopt en de plaatsing moet worden gecontinueerd. Dient er dan een zorgmachtiging te worden aangevraagd of een rechterlijke machtiging? Daar komt bij dat, doordat er een gezamenlijke procedure heeft te gelden voor de machtiging tot voortzetting crisismaatregel, het ook de vraag is of dit artikel wel benodigd is voor dit specifieke geval.

Voorts vraagt de Raad zich af wat er moet gebeuren als de vormen van gedwongen zorg gedurende de tijdelijke overplaatsing moeten worden gewijzigd of aangevuld. Dient dat dan te geschieden door middel van de procedure in 8:11 of kan in dit geval ook het zorgplan worden gewijzigd? In artikel 8:20a, lid 5, Wvggz wordt artikel 8:11 Wvggz wel van overeenkomstige toepassing verklaard. In de MvT staat echter dat indien het zorgplan van de cliënt bij een tijdelijke overplaatsing niet alle noodzakelijke dwangvormen bevat of deze niet toereikend zijn dat zal moeten worden teruggefallen op de crisismaatregel of zorgmachtiging op grond van de Wvggz. Dit lijkt de suggestie te wekken dat de wijzigingsprocedure van de Wzd dan niet volstaat. De Raad adviseert om dit nader toe te lichten.

3. Opmerkingen die zien op de Wzd

Afstemming bij medische verklaring

Artikel 1b, lid 3, en 24, lid 4, Wzd

De Raad vraagt zich af of het noodzakelijk is dat in de medische verklaring wordt vastgelegd dat eventueel afstemming is gezocht met een arts van een andere discipline en of dit niet juist meer druk gaat leggen op de hulpverlening. De Raad heeft eerder over dit onderwerp geadviseerd.⁶ De Raad merkt op dat het vereiste voor een ter zake kundige arts om afstemming te zoeken met een ter zake kundige arts van een andere discipline dan die van hemzelf een aanvullend vereiste behelst op artikel 24, lid 4, Wzd. Dit artikel bepaalt dat een ter zake kundige arts de medische verklaring kan afgeven zonder afstemming met een ter zake kundige arts van een andere discipline dan die van hemzelf. Het is de Raad niet duidelijk waarom dit onderscheid wordt gemaakt en of dit een bewuste keuze van de wetgever is.

⁶ [Advies van 8 maart 2022 op het Besluit uitbreiding gelijkgestelde aandoeningen.](#)

datum 28 mei 2025
pagina 11 van 18

Het onderscheid lijkt niet gewenst. Indien het om een bewuste keuze gaat, adviseert de Raad dit toe te lichten. Daarnaast volgt uit de jurisprudentie van de Hoge Raad dat een psychiater vooralsnog zelfstandig bevoegd werd geacht om een medische verklaring af te geven ten aanzien van een betrokkene met gecombineerde problematiek.⁷ Voor zover de Raad bekend heeft dit standpunt in de praktijk niet tot problemen geleid.

Volgens de P-G blijkt uit de wetsgeschiedenis dat de Wzd de mogelijkheid heeft gecreëerd voor de arts verstandelijk gehandicapten of specialist ouderengeneeskunde om een medische verklaring af te geven met betrekking tot cliënten die, naast een verstandelijke beperking of een psychogeriatrische aandoening, een andere psychische stoornis hebben.⁸ Gelet op het voorgaande lijkt het de Raad geoorloofd dat een psychiater respectievelijk een arts verstandelijk gehandicapten respectievelijk een specialist ouderengeneeskunde zelfstandig zowel de medische verklaring als bedoeld in artikel 1b, lid 3, Wzd als artikel 24, lid 4, Wzd kan afgeven.

Artikel 24, lid 6, Wzd

Dat de rechter kan besluiten tot een opname als bedoeld in artikel 21 Wzd, acht de Raad efficiënt. Betrokkene hoeft in dat geval niet meer een vervolgpprocedure bij het CIZ te doorlopen. Wel heeft de Raad vragen over de praktische uitwerking van deze bepaling.

Procesrecht

Welk procesrecht is op een dergelijk besluit van toepassing? Als het uitgangspunt is dat het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv) van toepassing is, dan betekent dit dat er geen bezwaar openstaat tegen de beslissing tot opname ex artikel 21 Wzd noch hoger beroep (zie artikel 39 Wzd), maar cassatie ex artikel 426 Rv. Is dit de bedoeling van de wetgever?

Praktische uitwerking

Mag de rechter ambtshalve een besluit als bedoeld in artikel 21 Wzd nemen of dient in het verzoek subsidiair om een artikel 21 Wzd besluit verzocht te worden? In artikel 22 Wzd wordt het CIZ echter niet als aanvrager vermeld. Dit zou betekenen dat geen subsidiair verzoek kan worden gedaan door het CIZ. Is de intentie dat dit besluit wordt opgenomen in dezelfde beschikking die voor de afwijzing van de rechterlijke machtiging wordt opgesteld? Of dient de rechter een aparte beschikking op te maken voor het besluit als bedoeld in artikel 21 Wzd?

Artikel 37a, lid 6, Wzd

Op grond van artikel 37a, lid 1, Wzd kan de zorgverantwoordelijke, indien hij van oordeel is dat de gedwongen zorg waarin de machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel niet voorziet langer dan

⁷ Zie bijvoorbeeld de uitspraak van de Hoge Raad van 17 januari 2020, [ECLI:NL:HR:2020:71](#).

⁸ HR 17 februari 2023, [ECLI:NL:PHR:2023:195](#).

datum 28 mei 2025
pagina 12 van 18

drie dagen moet worden voorgezet, de Wzd-functionaris verzoeken een aanvraag tot wijziging van de machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel bij het CIZ in te dienen.

Op grond van artikel 15, lid 2, Wzd mag de gedwongen zorg waarin niet wordt voorzien in het zorgplan voor één week worden verleend. De termijn in de Wvggz is drie dagen waarbij deze maximaal met drie dagen kan worden verlengd in verband met de procedure bij de rechter. Nu er in dit wetsvoorstel wordt gekozen voor een gezamenlijke spoedprocedure lijkt het raadzaam om de procedure voor tijdelijke verplichte zorg en de wijzigingsprocedure eveneens op elkaar af te stemmen.

Het is voor de Raad onduidelijk welke termijn in lid 6 de uiterste termijn is. Artikel 37a bevat geen beslistermijn voor het CIZ. Stel dat het CIZ enkele dagen nodig heeft om op de aanvraag te beslissen en de rechter op de laatste dag van de beslistermijn uitspraak doet, dan bestaat de mogelijkheid dat de rechter pas beslist nadat al één week is verstreken. Moet in een dergelijke situatie lid 6 zo gelezen worden dat de tijdelijke zorg voor één week mag worden verleend, tenzij binnen drie dagen een aanvraag voor een wijziging bij het CIZ is ingediend, in welk geval de tijdelijke zorg langer verleend mag worden, namelijk totdat de rechter beslist of de beslistermijn van de rechter verstrijkt? De Raad adviseert om dit nader uit te werken.

4. Opmerkingen die zien op de Wfz

Artikel 2.3 lid 4 Wfz

De Raad heeft enkele bezwaren tegen de voorgestelde wijziging om de behandeling van de zorgmachtiging of rechterlijke machtiging achter gesloten deuren te doen plaatsvinden. Dat (ook) de bespreking van de zorgmachtiging of de rechterlijke machtiging in het openbaar plaatsvindt, is bij de totstandkoming van de Wvggz en Wzd een bewuste keuze van de wetgever geweest vanwege de procedurele samenhang met de strafprocedure. Zo is het in de praktijk gebruikelijk dat het verzoek tot afgifte van een zorgmachtiging of rechterlijke machtiging gelijktijdig wordt behandeld met de bespreking van de persoonlijke omstandigheden van de verdachte in de strafrechtelijke procedure, nu het een en ander met elkaar verweven is. Daarnaast is die gelijktijdige bespreking ook noodzakelijk, nu van de strafrechter wordt verwacht dat een integrale afweging wordt gemaakt tussen straf en zorg. De voorgestelde wijziging zal in de praktijk inhouden dat de persoonlijke omstandigheden in de openbaarheid besproken worden in het licht van de strafzaak en dat vervolgens het verzoek tot zorgmachtiging achter gesloten deuren moet worden behandeld. Naast het feit dat dit verloop van de procedure aan de verdachte, andere procesdeelnemers en het publiek lastig is uit te leggen, is dit tijdrovend en inefficiënt.

De wijziging roept ook vragen op als: wie mag dan wel in de zaal blijven: de strafrechtadvocaat van de verdachte? De aanwezige reclasseringsmedewerker die in het kader van een eventuele TBS met voorwaarden een maatregelenrapport heeft opgesteld? De psychiater of psycholoog die de rapportage pro Justitia hebben opgesteld, waarin bijvoorbeeld ook geopperd is om de route van een zorgmachtiging

datum 28 mei 2025
pagina 13 van 18

te onderzoeken? En wat te denken van benadeelde partijen, slachtoffers of nabestaanden en hun advocaten? De Raad acht het bovendien onwenselijk dat er een niet goed uit te leggen verschil ontstaat tussen de behandeling van de machtigingen door de civiele rechter, die kan besluiten tot gehele openbaarheid, en de strafrechter die alleen bijzondere toegang kan verlenen. Dit terwijl in het strafrecht juist openbaarheid van het onderzoek ter terechtzitting voorop staat.

Het is voor de Raad eveneens onduidelijk hoe de behandeling ter zitting van een beëindiging van een terbeschikkingstelling, waarop aansluitend een zorgmachtiging of een rechterlijke machtiging wordt behandeld moet worden georganiseerd. Op een dergelijke zitting staat immers de inhoud van de machtiging centraal en de vraag of die machtiging genoeg waarborgen biedt om de terbeschikkingstelling te beëindigen.

De Raad benadrukt dat de voorgestelde wijziging geen oplossing lijkt te bieden voor het beschreven probleem, namelijk dat via vonnissen/arresten medische gegevens openbaar kunnen worden, welke gegevens afkomstig zijn uit procedures tot afgifte van een zorgmachtiging/rechterlijke machtiging. Dit probleem wordt niet ondervangen door een behandeling achter gesloten deuren. In de strafprocedure en de civiele procedure zijn en blijven de stukken immers gescheiden van elkaar in twee verschillende dossiers. Beslissingen tot afgifte van een zorgmachtiging of een rechterlijke machtiging worden separaat gegeven, los van het vonnis/ arrest. In strafrechtelijke uitspraken wordt niet geput uit medische informatie, anders dan de informatie die afkomstig is uit bijvoorbeeld rapportages pro Justitia, welke informatie uiteraard in veel gevallen overlapt met de diagnoses die de civiele gedragsdeskundigen stellen.

De Raad adviseert gelet op het voorgaande met klem om af te zien van het voorgestelde lid 4 van artikel 2.3 Wfz.

Artikel 2.3 lid 3 Wfz

Het toe te voegen lid 3 ziet op de mogelijkheid tot het ambtshalve afgeven van een zorgmachtiging of een rechterlijke machtiging. De procedure daartoe is op dit moment neergelegd in het huidige artikel 5.19 lid 2 van de Wvggz en artikel 28a van de Wzd. In de MvT wordt gesteld dat de strafrechter in de praktijk de beide voorzieningen niet altijd scherp op het netvlies zou hebben, waardoor niet in alle gevallen de reguliere voorbereidingsprocedure wordt doorlopen.

Deze geschetste problematiek wordt niet herkend door de Raad. De strafrechter verzoekt steeds de officier van justitie een verzoekschrift voor te bereiden wanneer een zorgmachtiging wordt overwogen. Alleen wanneer een officier van justitie weigert een zorgmachtiging te laten voorbereiden, kan een rechter overwegen (indien hij beschikt over een voldoende relevante rapportage) ook zonder de reguliere voorbereidingsprocedure een zorgmachtiging te verlenen. Dit hangt samen met de wens van de wetgever het eindoordeel over het verlenen van een zorgmachtiging of rechterlijke machtiging niet bij de officier van justitie te beleggen.

Raad voor de
rechtspraak

datum 28 mei 2025
pagina 14 van 18

Het ambtshalve verlenen van een zorgmachtiging/rechterlijke machtiging komt slechts zeer sporadisch voor.

Dat komt omdat het ambtshalve verlenen van een zorgmachtiging niet zonder meer betekent dat een geneesheer-directeur deze zal uitvoeren. Omdat de officier heeft geweigerd de voorbereidingsprocedure te volgen, is immers geen GGZ-instelling betrokken die een bed/plek zal leveren. De Raad ziet gelet op het voorgaande geen meerwaarde in de voorgestelde wijziging.

5. Overig

Afgifte van last tot toevoeging

Artikel 1:7 Wvggz en artikel 44 Wzd

Artikel 1:7 Wvggz betreft de afgifte van een last tot toevoeging. Artikel 10:12 Wvggz staat nu niet in de opsomming van dit artikel en wordt ook niet opgenomen in het voorstel. Algemeen wordt aangenomen dat het destijds een fout van de wetgever is geweest dat artikel 10:12 Wvggz niet is opgenomen als een procedure waarvoor een last wordt afgegeven. Voorgaande zorgt immers voor een wisselend beeld in het land: de ene rechtbank geeft toch een last voor de artikel 10:12 Wvggz-procedure, andere rechtbanken passen artikel 1:7 Wvggz strikt toe en geven geen last. De Raad adviseert om artikel 10:12 Wvggz nu alsnog op te nemen in artikel 1:7 Wvggz en in de Wzd ook te bepalen dat bij een artikel 44 Wzd verzoek een last tot toevoeging wordt afgegeven.

Beslistermijn deskundigenonderzoek

Artikel 6:2 lid 3 (nieuw) Wvggz, artikel 39, lid 1, Wzd

Lid 3 (nieuw) van artikel 6:2 Wvggz bepaalt dat, indien de rechter een deskundigenonderzoek laat uitvoeren, de beslistermijn met drie weken wordt verlengd. In de praktijk blijkt deze verlenging vaak te kort te zijn en de Raad pleit dan ook voor een ruimere beslistermijn. Bij de totstandkoming van de Wijziging van de Wvggz en de Wzd teneinde de uitvoering te vereenvoudigen en technische onvolkomenheden en omissies te herstellen werd voorgesteld om de rechter bij deskundigenonderzoek de mogelijkheid te geven om zo spoedig mogelijk te beslissen. Bij [dit amendement \(Kamerstukken II 2020/21, 35667, nr. 39\)](#) is de verlenging echter verkort tot drie weken. In de MvT werd toegelicht dat het aanvankelijke voorstel was om de rechter ingeval van het doen uitvoeren van een deskundigenonderzoek ruimte te geven om af te wijken van de maximale beslistermijn, waarbij hij zorg draagt dat hij zo spoedig mogelijk uitspraak doet. De Raad pleit ervoor dat de rechter alsnog meer ruimte geboden wordt, mede omdat daarmee ook de geldigheid van de lopende machtiging wordt verlengd tot de uitspraak van de rechter. Bovenstaande geldt ook voor het nieuwe artikel 39, lid 1, Wzd.

Raad voor de
rechtspraak

datum 28 mei 2025
pagina 15 van 18

Artikel 6:2

De beslistermijn voor een zorgmachtiging is nu drie weken. De Hoge Raad is zeer streng als het gaat om het vergewissen of betrokkene gehoord wil worden. Zeker bij een zorg mijdende betrokkene levert dit veel problemen en vertraging op. Het betekent vaak dat er meerdere mondelinge behandelingen moeten worden gepland waarbij betrokkene niet verschijnt of thuis de deur niet open doet. Ook wordt het lastig om dan binnen de strikte termijnen te blijven die de wet stelt. De Raad zou graag zien dat hier oplossingen voor komen zoals de mogelijkheid tot aanhouding ofwel de mogelijkheid om een machtiging voor een korte duur af te geven, indien betrokkene correct is opgeroepen, zodat betrokkene in de instelling kan worden gehoord.

Tenuitvoerlegging zorgmachtiging

Artikel 1:1, lid 1, sub s, en artikel 6:6, lid 1, sub d Wvggz

In artikel 1:1 lid 1 sub s, Wvggz staat dat onder tenuitvoerlegging wordt verstaan: “*er voor zorg dragen dat de zorgaanbieder kan beginnen met de uitvoering van de crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of zorgmachtiging*”. Wat wordt hier precies onder verstaan en hoe verhoudt dit zich tot het schrappen van artikel 8:7, lid 3, Wvggz?

In de wetsgeschiedenis is toegelicht dat, zodra de tenuitvoerlegging van de nieuwe zorgmachtiging start, de bestaande zorgmachtiging vervalt.⁹ Deze vervalgrond is in artikel 6:6, lid 1, sub d, Wvggz opgenomen. Hiermee wordt volgens de wetsgeschiedenis voorkomen dat er tegelijkertijd twee verschillende zorgmachtigingen op een persoon van toepassing zijn. Dit zou volgens de wetsgeschiedenis tot problemen kunnen leiden als de nieuwe zorgmachtiging een andere zorgaanbieder of accommodatie aanwijst voor de verplichte zorg. De rechter wijst in de praktijk in de zorgmachtiging geen zorgaanbieder of accommodatie aan. In de praktijk blijkt onduidelijkheid te bestaan over deze ‘d-vervalgrond’. Bij de Raad rijst de vraag of de ‘d-vervalgrond’ nog wel betekenis heeft. Duidelijker zou zijn om te bepalen dat al bij de afgifte van een nieuwe zorgmachtiging een bestaande zorgmachtiging vervalt, in plaats van bij de tenuitvoerlegging.

Artikel 6:6, lid 2, Wvggz

De Hoge Raad heeft overwogen dat van een aansluitende zorgmachtiging sprake kan zijn indien de officier van justitie het verzoekschrift tot het verlenen van een vervolgmachtiging heeft ingediend op een later tijdstip dan de in artikel 6:6, aanhef en onder a, Wvggz bedoelde vier weken voor het verstrijken van de geldigheidsduur van de bestaande machtiging.¹⁰ De Hoge Raad overweegt: “Weliswaar volgt voor dat geval uit artikel 6:6, aanhef en onder a, Wvggz dat de bestaande machtiging vervalt op het tijdstip waarop haar geldigheidsduur verstrijkt, maar noch de tekst noch de parlementaire geschiedenis van de Wvggz verzet zich ertegen dat de rechtbank, met het oog op het belang van de

⁹ [Kamerstukken II 2009/10, 32399, nr. 3](#), p. 75-76.

¹⁰ HR 4 juni 2021, [ECLI:NL:HR:2021:818](#).

datum 28 mei 2025
pagina 16 van 18

betrokkene bij verlening van zorg op basis van de Wvggz, de in artikel 6:5, aanhef en onder b, Wvggz bedoelde aansluiting bewerkstelligt door de vervolgmachtiging te verlenen vóór het tijdstip waarop de geldigheidsduur van de bestaande machtiging verstrijkt. Ook in een dergelijk geval kan de rechtbank op de voet van artikel 6:5, aanhef en onder b, Wvggz een vervolgmachtiging voor de duur van twaalf maanden verlenen. De Raad adviseert om deze uitspraak te codificeren.

Artikel 8:9, lid 4, Wvggz

De Raad zou graag zien dat in de MvT uitgelegd wordt waarom een beslissing tot opname is uitgesloten van dit lid.¹¹

Artikel 10:7, lid 2, Wvggz en artikel 56c, lid 2, Wzd

In artikel 10:7, lid 2, Wvggz en artikel 56c, lid 2, Wzd staat dat de termijn voor het indienen van een verzoekschrift zes weken bedraagt na de dag waarop de beslissing van de klachtencommissie aan de verzoeker is medegedeeld. In artikel 10:5, lid 2, Wvggz en artikel 56a, lid 2, Wzd staat dat de klachtencommissie een schriftelijke en gemotiveerde beslissing moet nemen. Onduidelijk is wat ‘mededeling’ als bedoeld in artikel 10:7, lid 2, Wvggz en artikel 56c, lid 2, Wzd behelst en wanneer de zes weken termijn aanvangt. Is dit vanaf de mondelinge mededeling of vanaf de schriftelijke vastlegging? De praktijk zou geholpen zijn met een toelichting op dit punt.

Artikel 38, lid 1, Wzd

Anders dan in de Wvggz bepaalt de Wzd niet dat de advocaat en de vertegenwoordiger in de gelegenheid worden gesteld om hun zienswijze kenbaar te maken. Gelet op de belangrijke rol van de vertegenwoordiger in de Wzd is het advies van de Raad om een vergelijkbare bepaling als artikel 6:1 lid 1 Wvggz in de Wzd op te nemen.

Artikel 44 Wzd

Dit artikel bevat geen regeling voor het geval het CIZ niet conform de wet heeft gehandeld. Voorts wordt nu slechts maar verwezen naar de zorgaanbieder. Alleen uit de toelichting blijkt dat hieronder ook het handelen van de Wzd-functionaris valt en de zorgverantwoordelijke. De Raad stelt voor om deze toelichting in de wet zelf op te nemen.

Artikel 48b Wzd

Alleen uit de toelichting blijkt dat dit artikel bepaalt dat betrokkene overgeplaatst kan worden naar een Wvggz zorgaanbieder. De Raad stelt voor om deze toelichting in de wet zelf op te nemen.

Overgangsbepaling

De Raad ziet graag dat in de wet een overgangsregeling wordt opgenomen voor maatregelen en machtigingen die zijn genomen respectievelijk verleend voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze

¹¹ Zie hiervoor het [verdiepingsonderzoek van Emke Plomp](#), p. 89/90 over wilsbekwaam verzet bij opname.

datum 28 mei 2025
pagina 17 van 18

wet. Blijven deze maatregelen en machtigingen doorlopen? Welke wetsartikelen zullen nog van toepassing zijn op deze maatregelen en machtigingen? Zal na inwerkingtreding van deze wet bijvoorbeeld een beroep tegen een inbewaringstelling kunnen worden ingesteld?

Redactioneel

- In artikel 1:2, lid 3, Wvggz wordt verwezen naar “1:1, lid 1, onderdeel j, van de Wet forensische zorg, in plaats van naar artikel “1.1”.
- Onderdeel j van voornoemd artikel in de [Reparatiewet forensische zorg \(Stb. 2023, 202\)](#) vernummerd naar onderdeel k.
- In de Wzd wordt de term “cliënt” gebezigd, terwijl in de Wvggz wordt gesproken over “betrokkene”. De Raad vraagt hierbij aandacht voor de wens om ook in de Wzd de term “betrokkene” te gaan gebruiken. Dit creëert meer synergie tussen beide wetten. Bovendien is “cliënt” een term die voornamelijk wordt gebruikt door de advocaat van betrokkene.¹²
- Artikel 3:2, lid 2 sub a en b, Wvggz, artikel 2, lid 1 sub a en b, Wzd: de formulering “ter behandeling van een psychische stoornis, dan wel ter behandeling van een somatische aandoening indien die behandeling belemmerd wordt door die psychische stoornis” is abusievelijk weggestreept in sub b van het tweede lid respectievelijk eerste lid en enkel nog staat genoemd aan het einde van sub a. Uit de toelichting wordt immers afgeleid dat het niet de bedoeling is geweest om dit artikel inhoudelijk te wijzigen.
- Artikel 4:11, lid 2, Wvggz: voorgesteld wordt dat in artikel 4:11, lid 2, Wvggz wordt gesproken over ‘het verzoekschrift voor een zorgmachtiging’ in plaats van ‘het voorstel voor een zorgmachtiging’.

WERKLAST

Het Wetsvoorstel leidt naar verwachting van de Raad niet tot substantiële werklastgevolgen voor de Rechtspraak.

CONCLUSIE

De Raad onderkent het belang van het Wetsvoorstel. De Raad heeft geen zwaarwegende bezwaren tegen het Wetsvoorstel, maar adviseert om het Wetsvoorstel op de in dit advies genoemde onderdelen te verduidelijken en aan te passen.

¹² De Hoge Raad gebruikt inmiddels ook voor alle zaken die zien op de Wvggz en Wzd de term “betrokkene”.

datum 28 mei 2025
pagina 18 van 18

TOT SLOT

Indien na het uitbrengen van dit advies het Wetsvoorstel op belangrijke onderdelen wordt gewijzigd of indien uit nadere uitvoeringsregelgeving belangrijke werklastgevolgen voortvloeien, dan wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren. Met het oog op de voorbereiding van de gerechten op de invoering van het Wetsvoorstel, stelt de Raad er prijs op als hij geïnformeerd wordt over de indiening van het Wetsvoorstel bij de Tweede en de Eerste Kamer en de plaatsing van de definitieve wetstekst in het *Staatsblad*. Ook eventuele nadere regelgeving volgend op dit Wetsvoorstel met gevolgen voor de rechtspleging valt binnen het adviesrecht van de Raad. Voor zover van toepassing, ontvangt de Raad graag een adviesaanvraag voor deze nadere regelgeving.

Hoogachtend,

mr. R.C.C. (Rémy) van Leest,
Lid Raad voor de rechtspraak